

scripuat star, thet gonge i gen ok kronan wari sin ret oforsumat i alla matto.
Datum anno, die et loco supradictis, nostris sub sigillis.

Sigillen saknas.

Förut tryckt i C. G. Styffes »Bidrag till Skandinaviens hist.» II, sid. 147—152.

1091.

1409 d. 3 Aug.

Vadstena.

Riddaren Abraham Brodersson afträder till Vadstena kloster en gård i Värna i Värna socken, Bankekinds härad, en i Haddestad i Harstads socken, Göstrings härad, och en i Lycketorp i Orlunda socken, Aska härad, jemte mellangift i penningar, i utbyte mot gårdarne Torstorp och Vapnö i Södra Halland. ¹⁾

Orig. på perg. i Sv. Riksark.

Thet scal [allom veterligit vara, swo epterkomandom som nw] næruarandom,
thet iac Habram Brodhersson riddare kännis medh thæsso [mino oppno breffwe

¹⁾ Säsom ett bidrag till belysningen af den långvariga och invecklade tvist, som genom det i ofvanstående bref nämnda gårdsbyte uppkom, meddelas här ett *fragment af en Vadstena klostres pappershandskrift* (två blad, afskurna, hvilkas sidor nedan betecknas a, b, c och d) i *Upsala Univ:s Bibl.*

a) ..... i talaporten til abbatissonne oc hioht Eskil Dy .
..... sagde, thenna handen hauer lofuat mik gozit..... han hauer bebreuat clostreno gozit m...
thet scal..... hon skal aff før iak æther mat i dagh, oc swa.... sculde nokot ont göra Eskile, tha
giorde abbat.... skiptit oc bytet meth honom amot alla andra sy.... oc alla brødhanna samthykt, ja
oc godhuilia.... tit meth wælde oc trugh giort, oc kan thet ey eller.... fore manga saker sculd,
førsth for thy at abbat.... tit vtan oc amot confessoris oc alla brødhran..... samuledh amot mästa
delen af systrom.... m..... wt. reghlonne oc ordens constituciones gior.. hu..... ey ma skipta
eller sælia clostersens gooz vtan meth..... witu, samthykt oc godhwilia, ok ær thet am..... extra
de hiis, que fiunt a prelatiis.... consensu capituli C. continet.... nacionibus requiritur consensus abbatiss,
episcopi et capituli xij q ij c... dicionibus, aliomodo facta alienacio nulla est, eciam in ca.... C. de
sacrosanctis ecclesiis jubemus in... et... de re ec.... in detrimentum ecclesie, ut in casu nostro,
requiritur ec... totus clerus consenciat nec vale.... sensus nec interueniat... repcione, item si petat
quis.... ona ecclesie uel recip.... cultates conatur auferre excludi iubetur de re et non ali....
nibus, xij q ij, quicumque mili... et de rebus, idem.... facta sit vendicio de re et non aliter... cum
laycis.... ka giorde thetta bytit oc skip.... te confes.... samthykt... bewisas før....
..... biskop Knwtz d..... zakadhe.... mangom aar.... swa fare thet.... gilt, oc ma thet be-
wisas meth.... confesso.... enkte fore thet skiptis brefuit, huilkit her Ab..... som wæl finz om
thet framkombir.....

b) ..... vtgiffua om thet ..... igen oc ..... rætto aff thy Wapnø oc Tordatorp
haffuir ..... thet ..... efter thy clostrit enkte hauer fangit ..... landbogaarda, som her Abraham
sculle giffua ..... wan nadhuga herra konungen oc hans raadh ..... gher nokor at .... dhar Sig-
widhson hafde ..... rutit gozit meth thet at han førde awoghan... ld amot sit hærschap then
tiidh han ørlighade ..... Skane ok Halland meth konungh Albricht ..... han thet aldrih giorde,
thy at konung Albricht ..... ij resor oc enga reesona var for:de Pædher ..... fore screuit
staar, haffde han oc ther warit meth ..... tha følgde han io sinom rætta herra som han ..... ng
Albricht, oc efter Swerghis lagh kunde han ..... gooz som oss thycker, haffde han oc æn thet før-
brutit ..... wordet kommett ther til, oc i eth pærla- ..... , ænz ingen sculde honom lifuandis
..... oc til sinne saak dømder oc ..... vidhsson tha thet brefuit fram ..... gh .....
... dir thy han aldrih wart ..... ok aldrih war honom thet gozet fran dømt ..... afde thet før-
brutit, oc for th... giort thy ..... konung ..... atto meth lagha rætt ..... oc thet ..... a
breff ..... wi til w ..... h igen, thet wiliom wi ..... bewis ..... thet goz aldrih
..... thy ..... tha han foor til then hælghe graff oc .....

haffwa giort ith iordakøp oc] skipte medh renliuis mænniskiom abbatissonne oc conuentonne i warefrv clostr[e i Vatzstenom i swo motto at iac haffwer thy for]-screffno clostreno opanuardhat thæssen miin goz oc jord, swasom ær en g[ard i Værnom i Værna sokn i Bankakinde h]æredhe, en gard i Hadhistom i Hardhstadha sokn i Gylstringx hærðhe, en g[ard i Lyckiotorp i Odelunda sokn i Aska] hærðhe oc ther medh tw hundradha march redho huita thydzscha pæninga, [før huilken førscreffwen goz abb...san o]c conuentet i Vazstenom haua mic igen giuit oc til ewerdhelica ægho oplatet thera goz oc jord [swo som ær Vapnøø] oc Thordhathorp i Sudhra Hallande medh allom tillaghom oc medh allom thøm ræt, som the ther til haua epter thy thera oppit] bref vtuisar, som the mic nu fanget haua, som Pedher Sighuidzson thøm the gozen medh bebreuat hauer; thy

c) Item ma thet bewis .. thy at han sigher i .... at ware thet swa at han lifuandis .... komme aff the reesone ..... til the hælgha graff, tha sculde han oc wilde haf.... aff clostreno swa (længe) han lifde huilkit han ok .. uat om han thet fore... haffde eller om han thet.. afd... rett... .. hafft i then t..... efuit oc gaff, thy han viste ... de enkte aff ... git oc swa hafde han ena ..... clostrit som ..... igh kunde faa, huilkit ey ..... de ... at swa dana ..... Byrgitto swa nær skylder w..... göra, ey hafde oc tha ..... trina, sancte Birgitto dotter, swa gudheliker .... .. som hoon waar, oc prior .... an aff Aluastrom, swa gudheliker man som han war oc sancte Birgitto scr[iptefaj]dher, oc andre flere som meth sancte Birgitte ..... dho i Room, theris incighle hængt fore brefuit, thy thet hafu..... forf...ng gaff..... n han hafde thet forbrutit thy clostrit ..... ræt ther enkte haffuer aff fangit.

Item ma thet och swa wara at han thet aldrih forbrutit haffde oc at thet aldrih war honom affdømt meth thy at sidhen her Abraham hafde thet fangit aff drotningh Margreta oc hæennes oc konung Erikx breff ther vppa, tha kom han til clostrit oc wilde thet kōpa oc byta aff clostreno .... om sidher meth trugh giorde, huilkit han ey hafde giorth oc Per Sighwidzson hafde thet forbrutit oc om honom hafu .. aff dømt oc om her Abraham hafuer trott sikh vtan siæla wadha kunna .... beredhit oc behaldet thet gozit meth drotningh Margretes oc konung .... hwilkit huar en w..... ær ..... Margrete oc konung Erik ..... for mang aar giffuit effter thet Pedhar Sighw..... ken som doo anno Domini mccccxxix i Flo ..... kom aff the helgha graff, oc war ther word ..... oc then fram som meth sannind thet sighia kan a .....

d) Item ma thet sama bewisas at Per Sighwidzson ald... hafde forbrutit gozit eller war honom n .... tiidh aff dømt, meth thy at her Abraham kænnis i sit breff, som han gaff clostreno vppa skiptit, at gozit hørir clostrit til, thy han kænnis thet wara clostersens gooz oc engens anna ... oc ther meth bebinder han sic oc sina arfuingia til at giffua clostreno igen swa got gooz som ... ø oc Tordatorp ær, eller ok Pedhar Sighwidzssons gaffuobreff igen, som the iij landbogaarda eller noghor thera som han clostreno gaff oc bebrefuadhe fore gozit, meth nokrom ræt aff ginge, som the alredha aff gangne æru oc brefuia ther vppa vtuisa, huilkit han ey haffde giort oc bebrefuat om Per Sighwidzsson hafde thet gozit f.... utit oc om thet hafde warit honom aff dømt, thy han war ther wi..... ogh til.

Item ma thet bewisas meth thy at nokor aar for æn her Abraham fik Wapnø oc Tordatorp aff cl... o meth the byteno, som fore screuat staar, tha kom her Thure Stensson riddare, huilken som tha atte til hustrv herra Abrahams dotter oc wæl wiste the drotning Margreto oc konung Erikx breff, som her Abraham haffde vppa thet gozit, oc sagde til brødhromen at ware thet swa at the wildo vnna honom thet gozit oc the rættoghet som clostrit ther til hafde, tha wilde han gifua clostreno iij^e lodhogha mark i lødught sylff, huilkit brødher hørde aff hans munne, som æn lifuandes æru, huilkit han, swa wiis man som han war, ey hafde frambudhit eller til budhit om clostrit ey hafde hafft ræt til gozit oc om her Abraham haffde fullan ræt hafft til thet gozit vtan siæla wadha meth drotning Margreto breff oc konung Erikx.

Item om .... sigher at Per Sighwidasson doo rike[sens] fiende aff Danmark ..... øtning Margrete bort gozit th ... s.... ris s ..... sc..... kæl, witne eller breff, thy at ..... konung Magnus ..... Halland hafde v..... Swerghe til thæs han fan .... han foor til the hælgha graff, tha ørli ..... anø oc Halland som fore scre .....

afhæn[de iac mik] nu oc minom aruom thæssen fornempdo goz oc jordher i Østragötlande liggjande medh allom thera tillaghom oc tileghno . . thy foresagdho varefru clostre i Vazstenom til ewerdhelica ægho. Vare thet oc sua, som Gudh forbyudhe, at thæssen for[screffna goz] all ælla nokat thera thy fornempdo clostreno medh nocrom ræt ælla landzlaghom afgingen, tha tilbinder jac m[ik oc mina arffua] oc eptecomanda thy forsagdho clostreno i Wazstenom swa got goz som Wapnøø ær oc Thordhath[orp medh thess tillaghom] epter thy Pedher Sighuidzsons breff ludher, clostreno i Vazstenom i gen giua ælla oc Pedher Ribbingx [breff som han clostreno tessens] forscrefno goz Vapnøø oc Thordhathorp medh bebreuat hauer, som abbatissan mic nw anuardhat [haffuer vider sanningd oc godo tro] vtan alla tøfring ælla hielparedke, ohindrat fore mic oc allom androm, hwa [the hælst æro, a mina eller a mina arffua] væghna i gen anuardha swa goth oc swa væl beuarat medh scrift oc incigh[lom, swo . . . ik thet nw antwardat ær. Till] mere visso oc høghre stadhfæstlse hænger jac mit incighle viterlica fore [thetta breff oc bedis iac til vitnisbyrd ærlica] oc vælborna incighle, swasom ær værdhogx herra biscops Brøniofs i Scar[a, her Gøtzstaff Magnussons, her Swen St. . .] herra Thure Stenssons riddara, Swen Batz oc Bæinct Odzsons, væpnara, medh [mino egno incigle. Scriptum Vatstenis anno Domini m^occcc^o ix^o, die inuencionis santi Stephani prothomartyris gloriosi.

På frånsidan: Wapnøø et Th . . . . Her Abram Brodhersson.

Sigillen: N. 1. Utplånadt. N. 2—5. saknas; N. 6. Ett tjurhufvud med utplånad omskrift; N. 7. En hel lilja med omskr.: s. BENEDICTI VDSSON.

Brefvet har ett större hål; de derigenom uppkomna luckor i texten hafva ofvan blifvit inom [ ] ifyllda i öfverensstämmelse med en i Riksarkivet förvarad, af borgmästare och råd i Vadstena d. 26 Sept. 1524 utfärdad vidimation af detta och andra bref (af d. 13 April 1379, d. 2 Sept. 1419, d. 6 och 13 Febr. samt d. 5 Maj 1441) rörande gårdarne Vapnö och Torstorp.

1092.

1409 d. 3 Aug.

Upsala.

Räfstetingsbref, hvarmed riddarne Tord Bonde, konungens domhafvande, och Ture Benktsson, lagman i Upland, tilldöma kronan skatt af gården Broby, som herr Benkt i Näs förvärfvat genom köp, som skall gå tillbaka.

Orig. på perg. i Sv. Riksark.

Wy Thord Bonde riddere, konungsdom hauande i thetta sin, ok Thure Beinctsson riddere, laghman i Vplandom, kennomps meth thesso waro opno breue at then tijdh wy hiollom repstathing i Vpsalom meth almoghanom aff Vllerakers hundar, a war nadhugha herras ok fruæs, konung Eriks ok drotning Margaretes wegna, arom epter Gudz byrdh med nono, annan daghen efter sancti Petri dagh ad uincula, tha kerde for oss a satto thinge welboren man Jønis Laurenzson a kronona wegna vppa et marcland jordh i Broby, som herra Beynct i Næs i wærio hafde ok Biørn i Brattabergh vndan skat hafde salt innan XLVI aar, huilkit nempden ransakadhe, witnadhe ok suor, at sua war, ok eingen amot oss eller nempdene wædhia wilde, for thy til dæmpdom wy forscrepna jordh rettom arfuom kronone skat aff at göra ok herra Beyncte i Næs, som godzit i wærio hafde, til